

Innst. 99 S

(2013–2014)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Meld. St. 40 (2012–2013)

Innstilling fra næringskomiteen om fiskeriavtalane Noreg har inngått med andre land for 2013 og fisket etter avtalane i 2011 og 2012

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Innleiing

Fiskeri- og kystdepartementet legg med dette fram ei melding til Stortinget om dei fiskeriavtalane Noreg har med andre land. Ei slik melding skal leggjast fram årleg. Meldinga vart første gong lagt fram i 1995. Vi viser i den samanheng til St.meld. nr. 49 (1994–1995) om dei årlege fiskeriavtalane Noreg inngår med andre land, der Fiskeridepartementet la vekt på å gje ei omtale av det rammeverket som vart inngått i tilknytning til utvidinga av den norske økonomiske sona på 1970-talet, og som ligg til grunn for dei årlege kvoteforhandlingane. Desse avtalane er ikkje særskilt omtalte i denne meldinga.

Meld. St. 40 (2012–2013) omtalar kvoteavtalane for 2013, og norsk deltaking i fleirsidig fiskerisamarbeid og i regionale forvaltningsorganisasjonar. Meldinga gjer vidare greie for bestandsutrekning, rådgjeving, tilstandsrapportar og langsiktige forvaltningsplanar for dei viktigaste bestandane som Noreg deler med andre land. Meldinga omtalar òg dei kontrolltiltaka som er sette i verk for å kontrollere norsk og utanlandsk fiske på avtalte kvotar, i tillegg til kontrollsamarbeidet med andre land og tiltak mot ulovleg, urapportert og uregulert fiske. Til sist gjev meldinga ei oversikt over i kva grad norske og utanlandske fiskarar utnytta kvotane sine i 2011 og 2012, og kva slags fartøygrupper som fiskar på dei kvotane Noreg har i sonene til andre land.

Kvoteavtalane for 2013 finst på Fiskeri- og kystdepartementet sine heimesider: <http://www.regjeringa.no/fkd>

1.2 Samandrag av kvoteavtalane for 2013, deltaking i fleirsidig fiskerisamarbeid og i regionale forvaltningsorganisasjonar

I fiskeriforhandlingane med Russland om ein kvoteavtale for 2013 har partane bestemt ein totalkvote for nordaust-arktisk torsk på 1 000 000 tonn, som er ein auke frå 2012. I tillegg vart det fastsett ein kvote på kysttorsk på 21 000 tonn. Partane justerte i 2009 den etablerte forvaltningsstrategien ved at det er lagt inn ein mekanisme som skal sikre at kvotefastsetjinga òg tek høgde for periodar med sterk vekst og oppskriving av bestanden. Det er sett av ein torskekvote til tredjeland på 139 520 tonn. Med overføring av ein del av den russiske kvoten til Noreg, er den samla norske kvoten av torsk nord for 62°N på 418 740 tonn. Som følgje av tilbakeføring av unytta tredjelandskvote på 25 600 tonn er den samla norske kvoten av torsk nord for 62°N på 465 340 tonn, inklusive kysttorsk. Forskingskvoten på 7 000 tonn er ikkje medrekna. I tillegg står det att 2 000 tonn torsk frå tredjelandskvoten som ikkje er fordelt.

Totalkvoten for hyse er fastsett til 200 000 tonn for 2013. Dette er 118 000 tonn lågare enn i fjor, og 38 000 tonn lågare enn forvaltningsstrategien tilseier. Kvoten er redusert for å bremse vidare nedgang i bestanden. Med overføring av ein del av den russiske kvoten til Noreg, er den samla norske kvoten av hyse nord for 62°N på 94 154 tonn. Som følgje av tilbakeføring av unytta tredjelandskvote på 3 084 tonn, er den samla norske kvoten av hyse nord for 62°N på 97 238 tonn. Forskingskvoten på 4 000 tonn er ikkje medrekna.

Ei hovudsak for samarbeidet mellom Noreg og Russland om forvaltning og kontroll i Barentshavet i 2012 har, som i 2011, vore arbeidet for ein styrka kontroll med uttak og omlasting av fisk i Barentshavet. I samband med forhandlingane om ein kvoteavtale for 2013 vart partane einige om å vidareføre arbeidet med å bekjempe det ulovlege fisket i Barentshavet og Norskehavet, og vidareføre og implementere ei rekkje av dei tiltaka partane tidlegare har vore einige om. I 2009 avtalte partane felles maskevidde, og i 2010 kom partane fram til felles minstemål og prosedyrar og kriterium for stenging og opning av fiskefelt. Torskebestanden i nord er i svært god forfatning, og for 2011 og 2012 vart det ikkje registrert nokon fangst utover fastsette kvotar i Barentshavet. Partane vart samde om at arbeidet med spørsmål knytt til utkast av fisk og arbeidet med å lage retningslinjer for å gjennomføre inspeksjon av fiskefartøy i Barentshavet og Norskehavet skal vidareførast i arbeidsgrupper.

I forhandlingane om ein kvoteavtale mellom Noreg og EU for 2013 vart kvoten på torsk i Nordsjøen sett til 26 475 tonn. Kvoten må sjåast i samanheng med arbeidet for å betre beskatningsmønsteret og redusere det reelle uttaket av torsk. I tråd med forvaltningsplanane er totalkvoten for hyse auka til 45 041 tonn, medan seikvoten er auka til 91 220 tonn. Nordsjøsildebstanden er i god forfatning. Totalkvoten vart sett på 478 000 tonn, som inneber ein auke på 18 pst. frå 2012. Noreg har for 2013 òg inngått kvoteavtalar med EU om fisket i Skagerrak/Kattegat og om svensk fiske i den norske delen av Nordsjøen.

Noreg har vidare inngått ein tosidig kvoteavtale for 2013 med Grønland. Det er for 2013 òg utveksla kvotar med Island i tråd med «Smottholavtalen» og den tilhøyrande tosidige avtalen, òg trepartsavtalen er vidareført mellom Noreg, Island og Grønland om regulering av lodde i området mellom Island, Grønland og Jan Mayen. På same måte som i fjor vart det ikkje inngått ein bilateral avtale med Færøyane for 2013 grunna usemje om makrellspørsmålet.

Det vart òg i 2012 gjennomført fempartsforhandlingar om norsk vårgytande sild mellom Noreg, Island, Færøyane, EU og Russland. Færøyane ønskte ein større del av kvoten for 2013 og dei andre partane ville ikkje redusere sin del av totalkvoten til fordel for Færøyane. Difor klarte ikkje partane å bli samde om ein ny fempartsavtale. Det vart i staden inngått ein firepartsavtale, utan Færøyane, for 2013. Det vart òg underteikna ein kyststatsavtale for kolmule for 2013.

Partane vart heller ikkje i 2012 einige om ein makrellavtale for 2013. Noreg og EU har ein bilateral avtale og har halde fram forhandlingane om ein ny kyststatsavtale som inkluderer Færøyane og Island, med Russland som observatør.

Partane i NEAFC (Den nordaustatlantiske fiskerikommisjonen) er einige om reguleringstiltak for fiske av uer i Irmingerhavet og Norskehavet i 2013.

Noreg har òg i 2012 delteke i ulike møte i globale og regionale fiskeriforvaltningsorganisasjonar som CCAMLR (Konvensjonen for bevaring av levande marine ressursar i Antarktis), ICCAT (Den internasjonale konvensjonen for bevaring av atlantisk tunfisk) og SEAFO (Den søraustatlantiske fiskeriorganisasjon).

Noreg har òg i 2012 delteke i ulike møte i både IWC (Den internasjonale kvalfangstkommisjonen), og NAMMCO (Den nordatlantiske sjøpattedyrkommisjonen).

1.3 Bestandsutrekning, rådgjeving, kontrolltiltak mv.

Noreg har i ei årrekke hatt særskilte kontrollavtalar med dei viktigaste samarbeidspartane i fiskerisektoren, mellom anna med Russland og EU-landa. Den siste avtalen vart inngått med Spania i januar i år. Dermed har Noreg på plass avtalar med alle land som har interesser i norske havområde.

Norske styresmakter har dei seinare åra innført ei rekkje tiltak for å hindre ulovleg, urapportert og uregulert fiske. Eit sentralt tiltak har vore den såkalla «svartelistinga» av fartøy som har drive uønskt aktivitet i område utanfor norsk jurisdiksjon. Fartøy som har delteke i ulovleg, urapportert og uregulert fiske i internasjonalt farvatn, vert nekta lisens i Noreg si økonomiske sone. Ein kan vidare nekte desse fartøya å føre norsk flagg under visse vilkår, og vidare nekte dei å lande fangst i norske hamner.

1.4 Fisket etter avtalane i 2013 og 2012

1.4.1 Norsk hausting av kvotar

Dei norske fartøya har nytta kvoten på fellesbestandane torsk, hyse, blåkveite og lodde nord om 62°N godt i 2011 og 2012. Med unntak av lodde i 2011 og reker i 2012 nytta Noreg lite av sonetilgangen i russisk økonomiske sone i 2011 og 2012.

I Nordsjøen vart heile den norske kvoten av fellesbestandane sild hausta i 2011 og 2012. Seikvoten vart godt utnytta i 2011 medan det stod igjen 18 pst. av kvoten i 2012. Torskekvoten vart nytta godt begge åra.

I EU sitt farvatn vart den norske kolmulekvoten nytta godt begge åra. Norske linefartøy fiska store delar av botnfiskkvotane av blålange, lange og brosme både i 2011 og 2012. Kvotane på sild, tobis og brisling vart òg godt nytta.

Det norske fisket i Skagerrak var i hovudsak konsentrert om reker 2011 og 2012.

På grunn av usemje i makrellforvaltninga vart det ikkje inngått bilateral avtale mellom Noreg og Fær-

øyane i 2011 og 2012. Difor har norske fartøy ikkje fiska i færøyske farvatn i 2011 og 2012.

Noreg utnytta botnfiskkvotane ved Island godt i både 2011 og 2012.

I 2011 og 2012 fiska Noreg kvoten på norsk vårgytande sild i NØS, i internasjonalt farvatn og ved Jan Mayen. I 2012 vart det òg fiska 655 tonn sild til agn i færøysk sone. I 2011 fiska Noreg heile 47 314 tonn sild i internasjonalt farvatn, mot 4 315 tonn i 2012.

I loddefisket ved Island, Grønland og Jan Mayen sesongen 2011/2012 starta loddefisket i grønlandsk sone i juli 2011, for så å halde fram i islandsk sone vinteren 2012. Kvoten vart godt utnytta. Sesongen 2012/2013 vart det ikkje grunnlag for å opne for eit sommarfiske. Dei norsk fartøya fiska i januar og februar 2013, og kvoten vart òg her godt utnytta.

I 2011 og 2012 fiska norske fartøy kolmule i EU-sona, i internasjonalt farvatn og i NØS. Noreg kan overføre 10 pst. av den norske kyststatsdel inkludert ei overføring på 0,5 pst. frå EU.

I 2011 og 2012 vart kyststatane ikkje einige om forvaltning av makrell. Noreg og EU vart difor einige om ein bilateral avtale om forvaltning av makrell desse åra. Frå og med 2011 er det innført kvotefleksibilitet over årsskiftet i fisket etter makrell.

Noreg utnytta torskekvoten i NAFO (Den nordvestatlantiske fiskeriorganisasjonen) godt både i 2011 og 2012.

1.4.2 Utanlandsk hausting av kvotar

Når det gjeld forvaltninga av norsk vårgytande sild vart kyststatane i 2008 einige om å innføre kvotefleksibilitet over årsskiftet frå og med 2008. Det vart opna for å føre over inntil 10 pst. av ubrukt kvote til neste år. Det vart òg gjeve høve til å forskottere inntil 10 pst. på neste års kvote. Alt fiske utover kvote skal trekkjast frå kvoten neste år. Færøyane og Noreg var dei einaste landa som i 2011 og 2012 fiska på forskot på 2012- og 2013-kvoten. Noreg fiska 25 624 tonn på forskot i 2011 og 19 437 tonn på forskot i 2012. EU, Island og Russland overførte unytta kvan- tum til 2012 og 2013.

Russland utnytta 64 pst. av torskekvoten i norsk økonomisk sone (NØS) i 2011, i 2012 utnytta dei 72 pst. Russland fiska 88 pst. av hysekvoten sin i NØS i 2011, medan dei i 2012 hadde ei utnytting på 90 pst. Dei fiska 115 124 tonn og 103 412 tonn norsk vårgytande sild i område under norsk jurisdiksjon i 2011 og 2012.

Hovudtyngda av EU sitt fiske i Nordsjøen og i Skagerrak skjer på botnfiskartar (torsk, hyse, sei o.a.), sild, makrell, kviting, raudspette og tobis. Ifølgje offisiell fangststatistikk har EU i dei seinare åra hatt relativt god utnytting av torske- og seikvotane

sine i Nordsjøen. Utnyttinga av dei fastsette kvotane i Skagerrak har òg vore gjennomgåande høg for EU.

Grunna usemje om makrell vart det ikkje inngått kvoteavtalar mellom Færøyane og Noreg for 2011 og 2012. Færøyane fekk like fullt tilgjenge til å fiske kolmule og sild gjennom høvesvis fempartsavtalen og kolmuleavtalen. Færøyske fartøy fiska 18 pst. av sildekvoten nord om 62°N i 2012, medan dei i 2011 fiska 50 pst. av sildekvoten nord om 62°N.

Grønland utnytta torskekvotane godt i 2011 og 2012. Grønlandske fartøy fiska 440 tonn sei i 2011, og 680 tonn sei i 2012.

Island fiska 99 pst. av torskekvoten i NØS nord om 62°N i 2011. I 2012 utnytta Island 100 pst. av denne kvoten. Islandske fartøy fiska 38 pst. av sildekvoten nord om 62°N i 2011, medan dei ikkje fiska av sildekvoten nord om 62°N i 2012. Island har dei siste åra fiska ein større del av silda i si eiga sone.

I hovudsak utnyttar Sverige dei bilaterale kvotane sine godt i norsk del av Nordsjøen. Fisket deira er i stor grad retta mot kvotane av torsk, sei, makrell, sild og reker.

1.5 Overordna hovudlinjer i fiskerisamarbeidet med omverda

1.5.1 Noreg som havnasjon

Det er tre overordna mål som ligg til grunn for Noreg sin medverknad i dei ulike forhandlingsprosessar og internasjonale ressursforvaltningsfora:

- Å fremje norske prinsipp for forvaltning av levande marine resursar, i første rekkje prinsippet om berekraftig forvaltning basert på best tilgjengeleg vitskapleg kunnskap og prinsippet om økosystembasert forvaltning.
- Å sikre Noreg ein rettferdig del ved kvotefordeling av felles regulerte bestandar, i første rekkje basert på sonetilhøyrselfprinsippet.
- Å sikre tilfredsstillande kontroll og handheving innan dei forvaltningsregime som Noreg deltek i.

Det er særleg to saksfelt som har fått mykje merksemd dei seinare åra. For det første vil meldinga gjere greie for kampen mot ulovleg, urapportert og uregistrert fiske og fiskerikriminalitet. Dette er ei sak regjeringa har arbeidd med i fleire år, og dette arbeidet vil halde fram. For det andre er det naturleg å omtale særskilt internasjonale havmiljøprosessar der Noreg etter kvart har fått ei sentral rolle.

1.5.2 Det havrettslege rammeverket

Utvidinga av nasjonal fiskerijurisdiksjon til 200 nautiske mil på slutten av 1970-talet førte såleis til ein overgang frå fleirsidige forhandlingar innan ramma av NEAFC til forhandlingar mellom dei kyststatane som saman har suverene rettar til fiskebestan-

dane. Dette inneber at såkalla tredjeland, som ikkje har kyststatsrettar i det aktuelle området, ikkje tek del i avgjerder om forvaltninga av bestandane slik dei gjorde tidlegare.

Kyststatane har ei plikt til å fremje ei forsvarleg ressursforvaltning som samstundes skal ta omsyn til dei økonomiske behova til kystbefolkninga. Norske styresmakter legg vekt på dette når den norske fiskeripolitikken vert utforma. I tråd med dette fører Noreg årleg tosidige og fleirsidige forhandlingar med ei rekkje land om forvaltning og vern av fiskebestandar, om gjensidig fangstløyve og fiskekvotar, og om einsidig løyve for fiskarar i nokre land til å fiske i dei norske 200 nautiske mil-sonene.

Stortinget gav 11. juni 1996 samtykke til ratifikasjon av FN sin havrettskonvensjon av 10. desember 1982 og FN-konvensjonen av 4. desember 1995 om fiske på det opne hav, som supplerer FN sin havrettskonvensjon av 10. desember 1982. FN-avtalen om fiske på det opne hav forpliktar òg til samarbeid om forsvarleg forvaltning av vandrane og langt migrerande bestandar. Noreg har difor i aukande grad teke del i samarbeidet i ulike relevante internasjonale organisasjonar.

Noreg og Russland skreiv den 15. september 2010 under ein avtale om maritim avgrensing og samarbeid i Barentshavet og Polhavet. Avtalen betyr at det omfattande og gode norsk-russiske fiskerisamarbeidet vert vidareført. Avtalen regulerer òg samarbeid om utnytting av moglege grenseoverskridande petroleumsførekomstar i desse havområda. Avtalen tredde i kraft den 7. juli 2011.

Den 28. august 2009 vart det semje om ein tekst for ein global bindande avtale om hamnestatstiltak for å førebyggje, hindre og eliminere ulovleg, urapportert og uregulert fiske. Generalforsamlinga i FAO vedtok avtalen 22. november 2009, og Noreg skreiv under avtalen same dagen. Avtalen trer i kraft når 25 statar har slutta seg til. Forslag til vedtak om samtykke til ratifikasjon av avtalen vart fremma for Stortinget i Prop. 54 S (2010–2011), og vedteke 26. april 2011.

I februar 2013 vart det semje om globale retningslinjer for flaggstatsansvar under FAO. Retningslinjene er forhandla fram gjennom tre tekniske konsultasjonar under FAOs fiskerikomité (COFI), og skal leggjast fram for tilslutning på neste sesjon i COFI. Retningslinjene inneheld kriterium for evaluering av flaggstaten, som mellom anna omfattar krav om at flaggstaten har implementert bindande internasjonalt regelverk og hindrar eigne fartøy frå å delta i UUU-verksemd.

1.5.3 *Arbeid mot ulovleg, urapportert og uregulert fiske og fiskerikriminalitet*

Ulovleg, urapportert og uregulert fiske (UUU-fiske) er ei alvorleg utfordring for ei forsvarleg utnytting av fiskebestandane og for marine økosystem både lokalt, nasjonalt, regionalt og globalt. UUU-fiske skjer ikkje berre på bestandar som Noreg som kyststat har eit forvaltningsansvar for, men over heile verda. Den overnasjonale karakteren som UUU-aktiviteten ofte har, gjer at vi må ha ei brei tilnærming for å løyse problema.

Primært vert UUU-fiske handtert internasjonalt gjennom FN sin matvareorganisasjon (FAO) og i dei regionale fiskeriforvaltningsorganisasjonane (RFMOar).

Havressurslova gjev utvida heimlar i kampen mot UUU-verksemd og opnar mellom anna for å kunne straffe eigne borgarar og juridiske personar for handlingar utførde i jurisdiksjonsområda til andre land. Vidare innfører lova tvangsmulkt og lovbrotsgebyr, og ny forskrift om bruk av tvangsmulkt og lovbrotsgebyr ved brot på havressurslova tok til å verke 1. mars 2012.

I 2012 vart det gjennomført eit forprosjekt for å kartlegge informasjonsbehova innanfor ressurskontroll og akvakulturtilsyn regionalt, sentralt og hos Kystvakta. Det har resultert i at det i 2013 er starta eit nytt prosjekt, Prosjekt systemkartlegging. Dette prosjektet skal leggje grunnlaget for eit framtidig kontroll- og tilsynssystem, gjennom å utarbeide kravspesifikasjonar retta mot relevant informasjon frå tilsyns- og kontrollarbeid, informasjon frå eiga sakshandsaming og informasjon frå inspeksjonar og revisjonar. Elektronisk system for operasjonell risikovurdering, ELORV, vil vere ein del av dette arbeidet. Ferdig utvikla vil systemet risikovurdere aktørane i fiskerinæringa kontinuerleg og bidra til at dei rette objekta, både på hav og land, vert kontrollerte. Resultatet vil verte ein meir treffsikker ressurskontroll og dermed ein effektivisert kontrollinnsats både ved landing og i etterfølgjande kontrollar (omsetningskontrollar).

Å overvake aktiviteten i Barentshavet er framleis prioritert og det er laga ei løysing for å koordinere risikovurderingar i sann tid i området. Dette skjer i samarbeid mellom Kystvakta, Forsvaret og Fiskeridirektoratet. Arbeidet vert gjort i form av dagleg overvaking, innhenting av informasjon, risikoanalysar og analysar av totaluttak. Analysane av totaluttaket vert gjort i samarbeid med Russland.

Delar av UUU-verksemda er rein kriminell verksemd og vert omtala som fiskerikriminalitet. Slik verksemd kan omfatte både økonomisk kriminalitet, miljøkriminalitet og organisert kriminalitet. Ein ser òg at fiskerikriminalitet i ein del tilfelle har bindeledd til anna kriminell verksemd som smugling av narko-

tiske stoff, menneskehandel, korrupsjon og økonomisk kriminalitet. Den globale kampen mot fiskerikriminalitet er komplisert og involverer både politiet, påtalemakta og kontrollstyresmaktene. I arbeidet må det leggjast til rette for samarbeid mellom politiet i seljar- og kjøparland for å etterforske eventuelle kriminelle tilhøve.

Fiskeriforvaltningas analysenettverk (FFA) vart etablert i 2009, og er eit konkret tiltak mot organisert kriminalitet knytt til ulovleg fiske (Meld. St. 7 (2010–2011) «Kampen mot organisert kriminalitet»). FFA er òg eit av fleire tiltak mot fiskerirelatert kriminalitet i regjeringas handlingsplan mot økonomisk kriminalitet frå 2011. FFA skal sikre eit tettare samarbeid mellom ulike etatar og bidra med oppdaterte, tverrsektorielle analysar innanfor saksområdet. I tillegg til å produsere analysar om ulovleg uttak av fisk frå havet, legg prosjektet òg vekt på annan fiskerirelatert kriminalitet som til dømes ulovleg kapitalflyt som stammar frå omsetning av ulovleg fanga fisk. Prosjektet er samansett av fagpersonar frå Politidirektoratet, ØKOKRIM, Fiskeridirektoratet, Kystvakta, Kystverket, Toll- og avgiftsdirektoratet og Skattedirektoratet.

1.5.4 Kontroll av fiske i norske jurisdiksjonsområde

Noreg arbeider både nasjonalt og internasjonalt for at forvaltning av marine ressursar skjer i tråd med anerkjente prinsipp som mellom anna berekraftig bruk, føre-var-prinsippet og økosystembasert forvaltning. Dette gjeld i våre eigne fiskerisoner, i internasjonalt farvatn og i andre nasjonars fiskerisoner. For å kunne nå dette målet for ressursforvaltninga, trengst det informasjon om og kontroll med alt ressursuttak i norske jurisdiksjonsområde. Fysisk kontroll med fiskeaktivitet er ein sentral del av det norske systemet for kontroll og handheving. Dette inneber kontroll på alle nivå, til havs, under landing og ved omsetning av fiskefangstar.

I Noreg har Fiskeridirektoratet ansvaret for ressurskontrollen saman med Kystvakta og salslaga. I internasjonale samanhengar vert det norske systemet med nært samarbeid mellom Fiskeridirektoratet, Kystvakta og salslaga ofte framheva som ein vellykka modell for ressurskontroll.

Utanlandske styresmakter har kontrollansvaret når norske fartøy leverer fangst i utanlandske hamner og når norske fartøy fiskar i jurisdiksjonsområda til desse landa. Hamnestatskontrollen som vart innført i NEAFC frå 1. mai 2007 og i NAFO i 2009, gjev norske styresmakter eit kontrollansvar når det gjeld å verifisere fangst ved landingar frå norske fartøy i NEAFC- og NAFO-landa sine hamner. Noreg skal òg hente inn slik verifisering ved landingar frå utanlandske fartøy i norske hamner.

Frå 2006 har ein hatt elektronisk overvaking av kvalfangsten. Inspektørbasert kontroll vert no gjennomført på stikkprøvebasis på kvalfangstfartøya. For å få løyve til å delta på selfangst er det eit krav at fartøyet har inspektør om bord under heile fangsten. Det er ein viktig del av kontrolloppgåva å sjå til at avlivinga skjer i samsvar med regelverket. I andre fiskeri har Fiskeridirektoratet sett i verk ei ordning med inspektørar om bord på enkelte norske og utanlandske fartøy i kortare eller lengre periodar. På enkelte artar går det føre seg eit omfattande fiske i indre norske farvatn. Det er difor ei ordning der inspeksjonsfartøy frå Fiskeridirektoratet er til stades på desse fiskefelt.

Kystvakta har direkte tilgang til dei opplysningane som er lagra i databasane i Fiskeridirektoratet. Opplysningane vert under kontroll på feltet haldne opp mot opplysningane som går fram av fangstdeboka til fartøyet, eventuelle sluttsetlar og innhaldet i lasterommet eller lastetankane på fartøyet. Når desse opplysningane ikkje er i samsvar med kvarandre kan Kystvakta reagere med åtvaring, fartøyet kan haldast tilbake, eller saka kan meldast til politiet, alt etter kor grov krenkinga er.

1.5.5 Kontrollsamarbeid

Kontroll med ressursuttaket på felles fiskebestandar krev eit nært samarbeid mellom dei landa som deler ressursane. Eit slikt samarbeid er inngått med begge dei to partane som Noreg deler viktige fiskeressursar med: Russland og EU. Noreg har òg inngått avtalar om kontroll direkte med enkelte medlemsland i EU og fleire andre statar.

Kontrollavtalen som vart underteikna mellom Noreg og Portugal 16. februar 2006, representerte ei oppdatering av slike avtalar, og er den første avtalen Noreg inngår som òg omfattar gjensidig rapportering av landingar av fisk frå tredjelands fartøy. Etter dette tidspunktet er eksisterande avtalar reviderte etter tur for å få med tredjelands fartøy. Dette er frå norsk side eit viktig bidrag i arbeidet med å få kontroll med det ulovlege fisket i Barentshavet og med landingar av fisk til europeiske hamner. Den nye generasjonen av kontrollavtalar inneber òg at partane skal samarbeide om å kjempe mot ulovleg fiske. Den siste avtalen vart inngått med Spania 23. januar 2013. Dermed har Noreg på plass avtalar med alle land som har interesser i norske havområde.

Satellittsporing av fiskefartøy var eit viktig framsteg i kontrollarbeidet. Det ligg no føre satellittsporingssavtalar mellom dei landa som har felles fiskerierter i Nordaust-Atlanteren.

Utvida sporing og elektronisk fangstrapportering er viktige element i samband med kontroll generelt og i kampen mot ulovleg fiske. Noreg og EU signerte 23. februar 2010 ein avtale om elektronisk utveksling

av fangst- og aktivitetsdata ved fiske i kvarandre sine soner. Med bakgrunn i denne avtalen vart alle fartøy over 15 meter pålagde å rapportere fangst- og aktivitetsdata elektronisk ved fiske i kvarandre sine soner frå og med 1. januar 2011. Det er vidare avtalt at fartøy over 12 meter som fiskar i Skagerrak skal ha posisjonsrapportering og elektronisk rapportering frå 1. januar 2013. Formålet med avtalen er òg å harmonisere rapporteringspliktene i norske farvatn og EU-farvatn så langt som mogleg. Noreg har inngått tilsvarende avtalar med Island og Russland. Avtalen med Island tredde i kraft 1. januar 2013 for norske fartøy. Frå 1. juni 2013 vil avtalen få verknad for islandske fartøy. Avtalen med Russland trer i kraft 1. juli 2013.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Else-May Botten, Ingrid Heggø, Odd Omland og Knut Storberget, fra Høyre, Frank Bakke-Jensen, Ingunn Foss, Gunnar Gundersen og Ove Bernt Trellevik, fra Fremskrittspartiet, Morten Ørsal Johansen, Øyvind Korsberg og Jørund Rytman, fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, fra Senterpartiet, lederen Marit Arnstad, og fra Venstre, Pål Farstad, viser til at dette er en årlig melding fra Fiskeri- og kystdepartementet som legges frem for Stortinget og som gir nyttig informasjon om fiskeripolitikken.

Komiteen er kjent med at fiskeriattalene bygger på et langsiktig forvaltningssamarbeid som gir grunnlag for at vi i dag kan høste fra sterke fiskebestander og drive lønnsom næringsaktivitet i havområdene våre. 95 pst. av norsk fanget fisk kommer fra bestander som vi deler med andre nasjoner. Komiteen ser på internasjonalt samarbeid som avgjørende for en vellykket og bærekraftig fiskeriforvaltning, og for nedkjemping av fiskerikriminalitet og uregulert fiske. Komiteen peker også på at vårt gode renommé som forvaltere av store fiskebestander også gir oss et fortrinn i andre møter og forhandlinger med nasjoner vi samarbeider med. Komiteen viser til at det er viktig med en god ressurskontroll og en kompetent forvaltning. Komiteen viser videre til at det

er viktig med omforente avtaler på bestander vi deler med andre land, men at man også må ivareta rimelige norske interesser, og legger til grunn at det arbeides for å oppnå best mulige avtaler for Norge.

Komiteen ønsker å trekke frem det internasjonale kontrollsamarbeidet. Blant annet gjennom Spania-avtalen (januar 2013) har vi bilaterale kontrollavtaler med alle land som har interesser i våre havområder. Dette er viktig i det videre arbeidet mot UUU-fiske og fiskerikriminalitet. Komiteen viser også til at det for mange av bestandene står bra til og at det blant annet skyldes samarbeid med andre land, særlig gjelder dette for forvaltningen av torskebestanden med Russland. Komiteen har også registrert at EU har gjort sitt store kompromiss om den felles fiskeripolitikken, hvor EU blant annet har vedtatt et utkastforbud. Komiteen understreker at Norge må videreføre samarbeidet med EU med sikte på best mulig forvaltning av fellesbestandene i Nordsjøen.

Komiteen viser også til Norges arbeid i regionale fiskerioorganisasjoner og i FN som viktig, fordi beslutninger her får betydning for vårt nasjonale fiskeri. Komiteen registrerer i den sammenheng med tilfredshet at det nå kan åpnes for fiske etter makrellstørje i norske farvann. Komiteen viser til at Norge gjennom samarbeid tillater flere andre land å fiske ulike arter i norsk økonomisk sone (NØS) basert på felleskvoter med gjensidig adgang. Dette gir også rom for byttekvoter som viser at norske fiskere totalt sett har et betydelig fiske i andre lands soner, noe som skaper verdier både for fartøy og fiskere, men også mottaksanlegg langs kysten vår.

3. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til meldingen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Meld. St. 40 (2012–2013) – om fiskeriattalene Noreg har inngått med andre land for 2013 og fisket etter avtalene i 2011 og 2012 – vedlegges protokollen.

Oslo, i næringskomiteen, den 19. desember 2013

Marit Arnstad

leder

Frank Bakke-Jensen

ordfører

